

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එන්ටර්ප්‍රයිස් (පුද්ගලික) සමාගමේ (“සමාගම”) සහ එහි පරිපාලිතයන්ගේ (“සමූහය”) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ලාභ හෝ අලාභ සහ වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ සහ සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමූහය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමූහය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමූහයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ සහ සමූහයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ සමාගම සහ සමූහය නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතික වීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකසුමක් යුතුව ක්‍රියාකරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරුකිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් වේතනාන්විත මහභූරිමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහභූරිමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- සමාගමේ සහ සමූහයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සම්පූර්ණත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම්කිරීම පිණිස සමාගමේ සහ සමූහයේ අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයනලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමූහයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත සමූහයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත්වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.
- ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා සමූහය තුළ ඇති ආයතන හෝ ව්‍යාපාර ක්‍රියාකාරකම්වල මූල්‍ය තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබා ගන්නා ලදී. සමූහ විගණනයේ මෙහෙයවීම, අධීක්ෂණය සහ කාර්යසාධනය සඳහා මා වගකිව යුතුය. මාගේ විගණන මතය සඳහා මම සම්පූර්ණයෙන්ම වගකිව යුතුය.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ සහ සමූහයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා

ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- සමාගමේ සහ සමූහයේ යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව සමාගම සහ සමූහය ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සමාගමේ සහ සමූහයේ සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සමාගමේ සහ සමූහයේ සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එන්ටර්ප්‍රයිස් (පුද්ගලික) සමාගම

1.5.1.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) තොග පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය අංක 02 හි 11 ඡේදය අනුව, තොග මිලදී ගැනීමේ පිරිවැයට ගැනුම් මිල, ආනයන බදු සහ අනෙකුත් බදු සහ ප්‍රවාහන, නිමි භාණ්ඩ, ද්රව්‍ය හා සේවා අත්පත් කර ගැනීම සඳහා සාපුරාණ ආරෝපණය කළ හැකි හැසිරවීමේ සහ අනෙකුත් වියදම් ඇතුළත් වේ. කෙසේ වෙතත්, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, 2023 සහ 2022 වර්ෂවල ඇලුමිනියම් කැබලි තොග (ඇලුමිනියම් රෙව්‍යෝ රොඩ් නිෂ්පාදනය සඳහා භාවිතා කරන) ගල්ගමුව කර්මාන්ත ශාලාව වෙත රැගෙන යාම සඳහා ප්‍රවාහන ගාස්තු රු.25,081,719 ක් 2023 සහ ඊට පෙර වර්ෂයේ වියදම් ලෙස සටහන් කර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ලාභය සහ රඳවාගත් ඉපයීම් පිළිවෙලින් රු. 20,547,164 සහ රු.4,534,555 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.</p> <p>තවද, එකතු කරන ලද ඇලුමිනියම් කැබලි කිලෝග්‍රෑම් 2,535,725 හි වටිනාකම මෙම වාර්තාව නිකුත් කරන දිනය දක්වා මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සමඟ ඇති කර ගත් ගිවිසුමට අනුව SCARP ඇලුමිනියම් නොමිලේ ලබා ගන්නා ලදී. කැබලි (SCRAP) එකතු කිරීමට අදාළ සියලුම වියදම් ඉදිරියේදී ස්ථාපිත කිරීමට නියමිත සුත්‍රයට අනුව අයකර ගනු ලැබේ.</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.</p>
<p>(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත (LKAS) 08 (ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල වෙනස්කම් සහ දෝෂ පිළිබඳ) හි 42 වැනි ඡේදයට අනුව, පෙර කාලපරිච්ඡේදයට අදාළව රු. 2,866,660 ක් වූ වෛද්‍ය නිවාඩු සඳහා මුදල් ලබාදීමේ වියදම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පෙර වර්ෂයේ ගැලපීම් ලෙස සිදු කිරීමෙන් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී හඳුනාගෙන තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය එම ප්‍රමාණයෙන්ම අඩු වී තිබුණි.</p>	<p>නිවැරදිය. ඒ අනුව සකස් කරනු ලැබේ.</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.</p>

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි 51 වැනි ඡේදය අනුව, වත්කමක සුන්බුන් අගය සහ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය කළ යුතු අතර, එහි අපේක්ෂිත අගයන් පෙර ඇස්තමේන්තුවලට වඩා වෙනස් නම්, එම වෙනස ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 8 ට අනුකූලව ගිණුම්ගත කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයිතම 7 කට අදාළව වත්කම්වල ධාරණ වටිනාකම රු.49,875,241 ක් වන වත්කම් ප්‍රමිතවලට අනුව සමාලෝචනය කර ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	පැහැදිලි නැත.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.
(ඈ) සමාගම ගලිගමුව ඉඩම (හෙක්ටයාර් 0.3726ක දිර්ඝ කිරීම) සඳහා 2017 ජූලි 07 දින සිට වසර 35කට බදු ගිවිසුමකට එළැඹ තිබුණද, කල්බදු පිලිබඳ ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිතය (SLFRS) – 16 ප්‍රකාරව සමාගම විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එම කල්බදු වලට අදාළ භාවිත වත්කම් අයිතිය සහ බදු වගකීම් හඳුනාගෙන නොතිබුණි.	ගිණුම්කරණ ක්‍රියාපටිපාටිය සමඟ අනාගතයේදී අනුගත වනු ඇත.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.

1.5.1.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු රු.88,715,153 ක් වූ අතර 2022/2023 සහ 2023/2024 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් බදු වියදම් වෙන්කිරීම පිළිවෙලින් රු.3,457,708 සහ රු.44,830,141 ක් වී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, එම තක්සේරු වර්ෂය සඳහා තක්සේරු කළ හැකි ආදායම ගණනය කිරීමේදී, වත්කම් මත ප්‍රාග්ධන දීමනා ගණනය කිරීමේදී පිළිවෙලින් රු.100,596,911 සහ රු.20,584,015 ක් වූ සම්පූර්ණ ක්ෂය වූ වත්කම් සලකා බලා තිබුණි. මීට අමතරව, 2022 අංක 45 දරන දේශීය ආදායම් (සංශෝධන) පනතේ 33.3 (ii) වගන්තියට පටහැනිව ආදායම් බදු අනුපාතය සියයට 30 වෙනුවට සියයට 24ක් යොදා ගෙන තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එකී තක්සේරු වර්ෂ සඳහා ශුද්ධ සමස්ත වෙනස රු.13,642,820 ක් නිරීක්ෂණය වූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ලාභය රු.13,642,820 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>කරුණාකර ඔබගේ ගණනය කිරීම අප වෙත එවන්න</p>	<p>නිවැරදි ආදායම් බදු වෙන්කිරීම ගණනය කර වර්ෂය සඳහා ලාභය ගැලපීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අනුව ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු රු.මිලියන 30.77 ක් වූ අතර දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට (2020/2021 තක්සේරු වර්ෂය දක්වා) ඉදිරිපත්</p>	<p>විගණන අරමුණු සඳහා අනුමත මූල්‍ය ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු ආදායම් බදු වාර්තා ගොනු කිරීමේ</p>	<p>ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු සැසඳීමට කටයුතු කළ යුතුයි.</p>

කරන ලද ආදායම් බදු වාර්තා අනුව එම කාලසීමාවට අදාළව ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු රු.මිලියන 15.2 ක් වී තිබුණි. ඒ අනුව, රු.මිලියන 15.57 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය වූ අතර, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අදාළ ගැලපීම් සිදු කර නොතිබුණි.

ප්‍රමාදය නිම කරන ලදී. මෙය 2024 මූල්‍ය වර්ෂයේදී සකස් කෙරේ.

(ඇ) සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට (CEB) ගෙවිය යුතු ඉතිරි මුදල රු.21,966,396 ක් විය. කෙසේ වෙතත්, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අනුව, ඊට අනුරූප ලැබිය යුතු ශේෂය රු.23,941,000 ක් වූ අතර රු.1,974,604 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වාර්තාව නිකුත් කරන දිනය වන විට ගිණුම් ශේෂයන් සැසඳීමට කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.

හැකි ඉක්මනින් පියවීමට කටයුතු කරනු ඇත.

සමාගම ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට ගෙවිය යුතු ශේෂය සැසඳීම කළ යුතුය

1.5.1.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) එකතුව රු.6,884,969 ක් වූ තොග අයිතම 3 ක බැර ශේෂයන් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට තොගය තුළ නිරීක්ෂණය විය. මෙම වාර්තාවේ දිනය වන විටත් එය හඳුනාගෙන නොතිබුණි.	පද්ධති දෝෂයකි. දැනටමත් ERP කළමනාකාර කණ්ඩායමට දන්වා ඇති අතර ඔවුන් එය නිවැරදි කිරීම සඳහා ක්‍රියා කරනු ලැබේ.	තොග අයිතමවල බැර ශේෂයන් සැසඳීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.5.1.4 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, 2017 ට පෙර සීමාසහිත කුඹුල්ගමුව මිනි හයිඩ්‍රෝ (පුද්ගලික) සමාගමෙහි සිදු කරන ලද හානිකරණ වෙන්කිරීම රු.10,719,147 ක් වී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය, තක්සේරු වාර්තාව සහ හානිකරණ වෙන්කිරීම්වලට අදාළ අනෙකුත් ලියකියවිලි විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	මීට පෙර විස්තර කර ඇති පරිදි මෙය සමාගමේ පෙර බාහිර විගණන කණ්ඩායම වන E&Y විසින් යෝජනා කරන ලද වර්ෂ අවසාන විගණන නිම කිරීම සඳහා ඇතුළත් කරන ලද ජර්නල් සටහනක් වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් කිසිදු සවිස්තරාත්මක විස්තරයක් සොයාගත නොහැක.	ප්‍රමාණවත් ලේඛනමය සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.5.1.5 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

(අ) ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ එකඟත්වය ඇතිව ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්දට එරෙහිව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී සමාගම විසින් දිගුකාලීන හිඟ ලැබිය යුතු රඳවා ගැනීමේ බදු (WHT) ශේෂය රු. 2,126,687 ක් හිමිකම් පා නොතිබුණි.	මෙය සම්පූර්ණ කරනු ලැබේ.	හිමිකම් පෑ හැකි ශේෂයන් හැකිතාක් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ) ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(i) සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට හඳුනා නොගත් තැන්පතු වල ශේෂය රු. 7,062,988 ක් වූ අතර මෙය 2019 වර්ෂයේ සිට සමුච්චිතව තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සමාගම එම ශේෂයන් වල තැන්පතු මූලාශ්‍රයන් හඳුනාගෙන තිබුණද, ඒවා අදාළ ගිණුම්වලට ගැලපීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	මෙය දැනටමත් 2024 වර්ෂයේදී හඳුනාගෙන ඇති අතර එහි ක්‍රියාකාරිත්වය අභ්‍යන්තර හා බාහිර විගණන කණ්ඩායම් සමඟ බෙදාගෙන ඇත. ඒ අනුව ERP පද්ධතිය යාවත්කාලීන කරනු ලැබේ.	හඳුනා නොගත් තැන්පතු හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.5.2 ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා පහත සඳහන් සමාගම්වල මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ තත්ත්වාගණනය කළ විගණන මතයක් මා විසින් ප්‍රකාශ කර තිබුණි.

1.5.2.1 සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එන්රීස් එච්ආර් (පුද්ගලික) සමාගම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2022 අංක 45 දරන දේශීය ආදායම් (සංශෝධන) පනතේ 33.3 (ii) වගන්තියට අනුව, 2023 අප්‍රේල් 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි බදු අය කළ හැකි ආදායම මත සියයට 30 ක අනුපාතයකින් බදු ගෙවිය යුතු වේ. කෙසේ වෙතත්, 2023/2024 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා සියයට 24 ක් අනුපාතයක් භාවිතා කර ආදායම් බදු ගණනය කර තිබුණි. තවද, එම තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ස්ථාවර වත්කම් මත ප්‍රාග්ධන දීමනා ගණනය කිරීමේදී සම්පූර්ණ ක්ෂය වූ වත්කම් රු.1,682,912 ක් ද සලකා බලා තිබුණි. එබැවින්, තක්සේරු ආදායම රු.336,582 කින් අඩුවෙන් දක්වා	අදහස් දක්වා නොමැත	ආදායම් බදු වෙන්කිරීම සැසඳීමට කටයුතු කළ යුතුයි.

තිබුණි. ඉහත කරුණු දෙකෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ආදායම් බදු වෙන් කිරීම් රු.228,755 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

<p>(ආ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, 2023 වර්ෂය තුළ උපදේශකයින් 03 දෙනෙකු සඳහා ගෙවා ඇති වෘත්තීය ගාස්තු (උපදේශන ගාස්තු) රු.මිලියන 2.96 ක් වූ අතර, මව් සමාගම වන සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එන්ජිස් (පුද්ගලික) සමාගම යටතේ සේවයේ නියුතු උපදේශකයින් දෙදෙනෙකු සඳහා ගෙවා ඇති රු.මිලියන 2.8 ක් ද ඊට ඇතුළත් වී තිබුණි. ඒ අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ලාභය එම මුදලින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>යෝජිත පරිදි නිවැරදි කරනු ලැබේ.</p>	<p>සමාගමට අදාළ වියදම් හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>
--	---------------------------------------	---

1.5.2.2 සීමාසහිත කුඹල්ගමුව මිනි හයිඩ්‍රෝ (පුද්ගලික) සමාගම විගණන නිරීක්ෂණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි 51 වැනි ඡේදය අනුව, වත්කමක සුන්බුන් අගය සහ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය කළ යුතු අතර, එහි අපේක්ෂිත අගයන් පෙර ඇස්තමේන්තුවලට වඩා වෙනස් නම්, එම වෙනස ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 8 ට අනුකූලව ගිණුම්ගත කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයිතම 6 කට අදාළව වත්කම්වල ධාරණ අගය රු.385,881,787 ක් වන වත්කම් ප්‍රමිතයට අනුව සමාලෝචනය කර ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.</p>	<p>සමාගම ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමේ ක්‍රියාවලියක යෙදී සිටින බව මෙම විමසුමේ සඳහන් කර ඇත.</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.</p>
<p>(ආ) සමාගම විසින් 2015 පෙබරවාරි 18 දින සිට වසර 20 ක කාලයක් සඳහා කුඩා ජල විදුලි බලාගාරයක් ඉදිකිරීම, සහ පවත්වාගෙන යාමේ හිමිකම සහිතව ඉඩමක් බදු ලබාගැනීමට වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ ගිවිසුමකට එළැඹ තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, SLFRS - 16- කල්බදු ප්‍රකාරව භාවිත වත්කම් අයිතිය සහ කල්බදු වගකීම් සමාගම විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනාගෙන නොතිබුණි. තවද, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2023 දෙසැම්බර් 17 වන දින සමාගමට යවන ලද ලිපියට අනුව, 2017 සිට 2023 දක්වා කාලය සඳහා වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තුව රු.31,308,661 ක් මෙතෙක් ගෙවා නොතිබුණි.</p>	<p>දෝෂය හඳුනාගෙන ඇති අතර SLFRS -16 අනුව කටයුතු කෙරේ.</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.</p>
<p>(ඇ) සමාගම විසින් සීමාසහිත බයෝ - මෙඩ් හයිඩ්‍රෝ පවර් (පුද්ගලික) සමාගම අත්පත් කර ගැනීම සඳහා සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එන්ජිස් (පුද්ගලික) සමාගම වෙත රු.101,000,000 ක අරමුදල් ලබා දී තිබූ අතර මූල්‍යනය කරන ලද මුදල සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එන්ජිස් (පුද්ගලික) සමාගම වෙතින් ලැබිය යුතු මුදල් ලෙස</p>	<p>දැනට විගණන කමිටුවේ සාකච්ඡා කර ඇති පරිදි ගැලපීමට කටයුතු කරමින් පවතී.</p>	<p>සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්ගේ ගනුදෙනු මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදි අගයන්ගෙන් සටහන් කිරීමට</p>

සටහන් කිරීම වෙනුවට සීමාසහිත බයෝ - මෙඩ් හයිඩ්‍රො පවර් (පුද්ගලික) සමාගම වෙතින් ලැබිය යුතු මුදල් ලෙස සටහන් කර තිබුණි. ඒ අනුව 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට සම්බන්ධිත පාර්ශ්වවලට ගෙවිය යුතු මුදල් සහ සම්බන්ධිත පාර්ශ්ව වලින් ලැබිය යුතු මුදල් රු.101,000,000 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

කටයුතු කළ යුතුය.

1.5.2.3 සීමාසහිත බයෝ-මෙඩ් හයිඩ්‍රො පවර් (පුද්ගලික) සමාගම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එන්ජිස් (පුද්ගලික) සමාගම විසින් රු.මිලියන 259 ක ගැනුම් ප්‍රතිෂ්ඨාවකට සීමාසහිත බයෝ - මෙඩ් හයිඩ්‍රො පවර් (පුද්ගලික) සමාගම 2023 දෙසැම්බර් 01 වන දින අත්පත් කරගෙන තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, සමාගම ජංගම නොවන වත්කම් ලෙස රු. මිලියන 259 ක් ගිණුම්ගත කර තිබූ අතර රු. මිලියන 90 ක් පමණක් හිමිකම් වශයෙන් හඳුනාගෙන තිබුණි. තවද, සමාගම විසින් රු.මිලියන 169 ක් හිමිකම් ලෙස වාර්තා කිරීම වෙනුවට අනෙකුත් අනුබද්ධිත සමාගම් දෙක විසින් අරමුදල් සැපයීම හේතුවෙන් සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්ට ගෙවිය යුතු මුදල් ලෙස එය හඳුනාගෙන තිබුණි.</p>	<p>සලකා බලන ලද අත්පත් කර ගැනීම සඳහා මිලියන 259 ක් වූ අතර එය බලාගාරයේ වටිනාකම, ගොඩනැගිල්ල, ඉඩම, අනෙකුත් අදාළ උපකරණ සහ ආරම්භක හිමිකම්වල වටිනාකම ආවරණය කරයි. ඉතිරි ආයෝජනය මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශය යටතේ සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයට ගෙවිය යුතු මුදල ලෙස සටහන් කර ඇතත්, ඉතිරි මුදල වර්තමාන මූල්‍ය වර්ෂයේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල අනුමැතිය සහිතව වටිනාකමට සමානව අදාළ සමාගම් වෙත නිකුත් කරනු ලැබේ.</p>	<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදි හිමිකම් වටිනාකම හඳුනා ගැනීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.</p>

1.5.2.4 සීමාසහිත දැදුරුමය මිනි හයිඩ්‍රෝ (පුද්ගලික) සමාගම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 16 හි 51 වැනි ඡේදය අනුව, වත්කමක සුන්බුන් අගය සහ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය කළ යුතු අතර, එහි අපේක්ෂිත අගයන් පෙර ඇස්තමේන්තුවලට වඩා වෙනස් නම්, එම වෙනස ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 8 ට අනුකූලව ගිණුම්ගත කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයිතම 9 කට අදාළව ධාරණ වටිනාකම රු. 290,891,826 ක් වන වත්කම් ප්‍රමිතවලට අනුව සමාලෝචනය කර ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.</p>	<p>ඒ අනුව සංඛ්‍යා නිවැරදි කරනු ලැබේ.</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.</p>

(ආ)	සමාගම විසින් සීමාසහිත බයෝ - මෙඩ් හයිඩ්‍රෝ පවර් (පුද්ගලික) සමාගම අත්පත් කර ගැනීම සඳහා සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එන්ජිස් (පුද්ගලික) සමාගම වෙත රු.97,000,000 ක අරමුදල් ලබා දී තිබූ අතර මූල්‍යකරණ ලද මුදල සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එන්ජිස් (පුද්ගලික) සමාගම වෙතින් ලැබිය යුතු මුදල් ලෙස සටහන් කිරීම වෙනුවට සීමාසහිත බයෝ - මෙඩ් හයිඩ්‍රෝ පවර් (පුද්ගලික) සමාගම වෙතින් ලැබිය යුතු මුදල් ලෙස සටහන් කර තිබුණි. ඒ අනුව 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට සම්බන්ධිත පාර්ශ්වවලට ගෙවිය යුතු මුදල් සහ සම්බන්ධිත පාර්ශ්ව වලින් ලැබිය යුතු මුදල් රු.97,000,000 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	ක්‍රියාකාරකමෙහි කිසිදු දෝෂයක් නොමැති අතර, මෙම ක්‍රියාව නිවැරදි වේ.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සියලුම ගනුදෙනු නිසි ලෙස සටහන් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ)	2022/2023 සහ 2023/2024 තක්සේරු වර්ෂ සඳහා ව්‍යාපාරයෙන් ලද තක්සේරු කළ හැකි ආදායම ගණනය කිරීමේදී, සමාගම විසින් ටර්බයින් සහ ජල රෝද සඳහා (යන්ත්‍ර සූත්‍ර යටතේ වර්ග කර ඇති) සියයට 20 ක් වෙනුවට සියයට 5ක ප්‍රාග්ධන දීමනාවක් භාවිතා කර තිබුණි. එබැවින්, වර්ෂය සඳහා ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු සහ ආදායම් බදු වියදම් 2022/2023 සහ 2023/2024 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා පිළිවෙලින් රු.8,302,984 සහ රු.1,933,778 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	බදු ගණනය කිරීමේදී එය වැරදි ලෙස සිදු කර ඇති අතර එය නිවැරදි කරනු ලැබේ.	දේශීය ආදායම් පනතේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති රජය සතු ව්‍යාපාර සඳහා වන මෙහෙයුම් අත්පොත	(i) වගන්තිය 3.2 (i) ඉහත අත්පොතෙහි අවශ්‍යතාවලට සහ අනුකූලව සමාගම ඔවුන්ගේ බඳවා ගැනීම් පටිපාටිය (SOR) සකස් කර නොතිබුණි.	වැඩිදියුණු කරමින් පවතී.	රජය සතු ව්‍යාපාර සඳහා වන මෙහෙයුම් අත්පොතට අනුකූල විය යුතුය.
(ii) 6.5 වගන්තිය	රජය සතු ව්‍යාපාර වලට (SOEs) මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතියකින්	සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලියේ	රජය සතු ව්‍යාපාර සඳහා වන මෙහෙයුම් අත්පොතට

තොරව පරිපාලිත ආයතන වගන්ති වලට අනුව අනුකූල විය යුතුය. සංස්ථාපනය කිරීමට හෝ අත්පත් සිදු කර ඇත කර ගැනීමට අවසර නොමැත. කෙසේ වෙතත්, 2023 වර්ෂයේ සීමාසහිත බයෝ-මෙඩ් හයිටෙක් පවර් (පුද්ගලික) සමාගම අත්පත් කර ගැනීම සඳහා එවැනි අනුමැතියක් ලබාගෙන නොතිබුණි.

(ආ) 2021 නොවැම්බර් 16 අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත වැඩිදියුණු කරමින් රජය සතු ව්‍යාපාර සඳහා යහපාලනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශවලට අනුකූල විය යුතුය. 2.2.5 (අ) ඡේදය. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත පරිපාලිත සමාගම් සඳහා ලාභාංශ, හිමිකම් හා කොටස් හිමිකාරීත්වයේ වෙනස්කම් සහ ප්‍රධාන ගනුදෙනු ඇතුළු ගැටළු සඳහා වූ ප්‍රතිපත්තියක් නිබිම අනිවාර්ය වේ. කෙසේ වෙතත්, සමාගම එවැනි ප්‍රතිපත්තියක් ස්ථාපිත කර නොතිබුණි.

1.7 බදු රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
------------------------	-------------------------------------	-----------------

(අ) 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනත

(i) 86 (1) වගන්තියට අනුව, සමාගම විසින් මාසය තුළ රඳවාගෙන ඇති ඕනෑම බද්දක් එක් එක් දින දර්ශන මාසය අවසන් වීමෙන් පසු දින පහළොවක් ඇතුළත කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත ගෙවිය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, 2023 වර්ෂයේ අවසන් මාස හත තුළ උපයන විට ගෙවන බදු (PAYE Tax), රු.278,822 ක් පනතේ විධිවිධාන අනුව ජර්ජ්ෂණය කර නොතිබුණි.	මෙම හිඟ ශේෂය ඉක්මනින් පියවීම් සිදු කරනු ලැබේ.	දේශීය ආදායම් පනතේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.
--	---	--

(i) 90 (1) වගන්තියට අනුව, සමාගම විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ පනතේ විධිවිධානවලට අනුව කාර්තුමය වශයෙන් ආදායම් බදු වාරික ගෙවා නොතිබුණි.	ක්ෂණික අවධානයට යොමු වී ඇති අතර 2024 දී සිදු කරනු ලැබේ.	දේශීය ආදායම් පනතේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.
--	--	--

(ii) 126 (1) වගන්තිය අනුව, සමාගම විසින් 2017/2018 සහ 2022/2023 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා පනතේ විධිවිධානවලට අනුව ආදායම් බදු වාර්තා ගොනු කර නොතිබුණි.	ක්ෂණික අවධානයට යොමු වී ඇති අතර 2024 දී සිදු කරනු ලැබේ.	දේශීය ආදායම් පනතේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.
--	--	--

(ආ) 2002 අංක 14 එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ 26(1) වගන්තියට අනුව (2014.01.01 දක්වා සංශෝධන	මෙම හිඟ ශේෂයට එකඟ විය නොහැක. කාර්තු 2210	එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ
--	--	-------------------------

ඇතුළත් කරමින්), බදු ගෙවිය හැකි කාල සීමාව අවසන් වීමෙන් පසු මාසයේ විසිවන දින හෝ ඊට පෙර බදු ගෙවිය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, පනතට අනුව සමාගම විසින් රු.91,486,315 ක වැට් බදු ගෙවා නොතිබුණි.

සහ 2340 ට අදාළව 2023.12.31 වන විට රු. 25,363,943.16 ගෙවිය යුතු වේ.

විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.

(ඇ) 2022 අංක 25 දරන සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බදු පනතේ 17(1) ඡේදයට අනුව, කාර්තුවේ පළමු මාසය සඳහා ගෙවිය යුතු සමාජ ආරක්ෂණ දායක බදු (SSCL) එම කාර්තුවේ දෙවන මාසයේ විසිවන දිනට හෝ ඊට පෙර දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ගෙවිය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, පනතින් නියම කර ඇති පරිදි සමාගම විසින් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට රු.12,424,650 ක සමාජ ආරක්ෂණ දායක බදු (SSCL) ගෙවා නොතිබුණි.

ශේෂය හැකි ඉක්මනින් පියවනු ලැබේ.

සමාජ ආරක්ෂණ දායක බදු පනතේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ සමූහයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.මිලියන 209.80 ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු.මිලියන 64.34 ක් විය. ඒ අනුව, මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.මිලියන 145.46 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට ආදායම් වැඩිවීම සහ මූල්‍ය වියදම් අඩුවීම ප්‍රධාන හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රධාන ආදායම් සහ වියදම් අයිතමයන් පෙර වර්ෂය හා සසඳන විට වැඩිවීමේ හෝ අඩුවීමේ ප්‍රතිශතය සමඟ විශ්ලේෂණය පහත දැක්වේ.

ආදායම් / වියදම්	2023	2022	වැඩිවීම/(අඩුවීම)	ප්‍රතිශතය
	රු.	රු.	රු.	
	මිලියන	මිලියන	මිලියන	(%)
ආදායම	1,116.86	757.87	358.99	47.36
විකුණුම් පිරිවැය	681.96	444.72	237.24	53.34
සෘජු ව්‍යාපෘති වියදම්	22.80	5.35	17.45	326.17
පරිපාලන පිරිවැය	104.12	115.80	(11.68)	(10)
මූල්‍ය වියදම්	108.20	160.50	(52.3)	(32.58)
මූල්‍ය ආදායම	9.83	6.86	2.97	43.29

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

පෙර වසරට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමූහයේ ප්‍රධාන අනුපාත පහත පරිදි වේ.

අනුපාත	2023	2022
යෙදවූ ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභය (%)	27.13	5.18
දළ ලාභ අනුපාතය (%)	38.94	41.32
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය (%)	18.78	5.20
ජංගම අනුපාතය (වාර ගණන)	0.72	0.96
ක්ෂණික අනුපාතය (වාර ගණන)	0.65	0.88

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2023 මැයි 16 වන දින සමාගමේම අරමුදල් භාවිතා කරමින් රු.මිලියන 259 සීමාසහිත බයෝ - මෙඩ් හයිඩ්‍රෝ පවර් (පුද්ගලික) සමාගම අත්පත් කර ගැනීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ඉහත සමාගම අත්පත් කර ගැනීම සඳහා සමාගම තම අරමුදල් හැර වෙනත් පරිපාලිත අරමුදල් භාවිතා කර තිබුණි. ඒ අනුව සීමාසහිත කුඹල්ගමුව මිනි හයිඩ්‍රෝ (පුද්ගලික) සමාගම සහ සීමාසහිත දුරුරුමය මිනි හයිඩ්‍රෝ (පුද්ගලික) සමාගම යන පරිපාලිත සමාගම් දෙකක් එම සමාගම අත්පත් කර ගැනීම සඳහා පිළිවෙළින් රු.මිලියන 101ක් සහ රු.මිලියන 97ක් වශයෙන් එක් එක් පරිපාලිත වලින් වෙන වෙනම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණ ලබා නොගෙන සෘජුවම අරමුදල් සපයා ගෙන තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී මිලදී ගැනීම් වලට සමානව පරිපාලිත සමාගම්වල ආයෝජනය ගිණුම්ගත කිරීමට සමාගමට නොහැකි වී තිබුණි.</p>	<p>අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ උපදෙස් අනුව නිවැරදි කරනු ලැබේ.</p>	<p>පරිපාලිත සමාගම්වල මිලදී ගැනීම් වලට සමානව ආයෝජනය වාර්තා කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) හමන අළු සහ පහළ යබොර භාවිතයෙන් සිමෙන්ති ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සිදුකිරීම සහ විකිණීම සඳහා ව්‍යාපාරයක නිරත වීම සඳහා සමාගම 2012 ජූලි 27 වැනි දින ඇම්ට්‍රැඩ් හෝල්ඩින් (පුද්ගලික) සමාගම (Amtrad Holding (Private) Limited) සමඟ බද්ධ ව්‍යාපාර ගිවිසුමකට එළඹී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, බද්ධ ව්‍යාපාර ගිවිසුම 2014 මාර්තු 27 වන දින කළමනාකාරිත්වය විසින් අවසන් කර ඇති අතර ව්‍යාපාරික හවුල්කරුවෙකු නොමැති වීම හේතුවෙන් වත්කම් අක්‍රියව පැවතුනි. 2014 වසර අවසන් වන විට සමාගම මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු.7,364,447 ක මුදලක් ආයෝජනය කර තිබූ අතර, 2019 වසරේ</p>	<p>ප්‍රගතිය සඳහා, විදුලිබල හා බලශක්ති අමාත්‍යාංශය (MOPE) හරහා මෙම පරීක්ෂණය සඳහා පත් කරන කමිටු සභාපතිවරයා වෙත මෙය යොමු කළ යුතු වේ. එසේම අභ්‍යන්තර විගණක වාර්තාවට අනුව අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය අනුමැතිය මත මෙය කපා හැර ඇත.</p>	<p>කමිටුව විසින් දෙන ලද උපදෙස් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.</p>

තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කරන ලද තක්සේරුවකට අනුව, 2019 වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පොත්වල ආයෝජනයේ ශේෂය රු.2,660,000 ක් භානිකරණය වී තිබුණි. අනතුරුව, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ (ලංවිම) අභ්‍යන්තර විගණන අංශය විසින් සිදු කරන ලද 2023 ඔක්තෝබර් 20 දිනැති විශේෂ විගණන වාර්තාවේ නිර්දේශ මත පදනම්ව 2024 ජනවාරි 31 දින එම ආයෝජන ශේෂය කපා හැරීමට සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය අනුමැතිය ලබා දී තිබූ අතර ඒ අනුව එම ආයෝජන ශේෂය සමාලෝචිත වර්ෂයේ පොත්වලින් කපා හැර තිබුණි. එබැවින්, කළමනාකාරිත්වයේ දුර්වල තීරණ හේතුවෙන් ව්‍යාපෘතියේ අවශ්‍යතාවය හඳුනා නොගෙන මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා මුළු ආයෝජනය රු.7,364,447 ක් සිදු කර ඇති බව විගණනයේ දී අනාවරණය විය. තවද, 2024 අප්‍රේල් 18 වැනි දින පැවති විදුලිබල හා බලශක්ති අමාත්‍යාංශයේ විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීමේදී වගකිවයුතු පුද්ගලයන් හඳුනාගැනීම සඳහා පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම සඳහා කමිටුවක් පත් කරන ලෙසට නියෝග කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, එම උපදෙස් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(ඇ) 2022 පෙබරවාරි 23 දින ලබා දුන් මණ්ඩල අනුමැතියට අනුව සමාගම විසින් ඇලුමිනියම් රෙඩ්‍රෝ රොඩ් (Redraw Rod) නිෂ්පාදන පහසුකම ඇතිකර ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ සහයෝගය ඇතිව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ව්‍යාපාරයේ යෙදී තිබූ අතර ඒ අනුව ඉවතලන ඇලුමිනියම් ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් 2022 සැප්තැම්බර් මාසයේදී ආරම්භ කර තිබුණි. ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ගනු ලැබූ තීරණයට අනුව සහ 2021 සැප්තැම්බර් 23 දිනැති ඩීසීසී වක්‍රලේඛය 2021/ ඩීසීසී /කොම-14 අනුව, ඉවතලන ඇලුමිනියම් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් ශ්‍රී ලංකා එනච්ස් වෙත නොමිලේ ලබා දෙනු ඇත. පිරිසිදු ඇලුමිනියම් ප්‍රශස්ත ප්‍රමාණය එකතු කරමින් ඉවතලන ඇලුමිනියම් ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීමෙන් ශ්‍රී ලංකා එනච්ස් විසින් ඇලුමිනියම් රෙඩ්‍රෝ රොඩ් නිෂ්පාදනය කර නැවත ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙත අමුද්‍රව්‍ය සහ නිෂ්පාදන වියදම් ශ්‍රී ලංකා එනච්ස්හි ආන්තිකය සමඟ ආවරණය වන පරිදි සාකච්ඡා කළ මිලකට ලබා දේ. කෙසේ වෙතත්, මෙම වාර්තාව නිකුත් කරන දිනය දක්වා එම ව්‍යාපාර කටයුතු සම්බන්ධයෙන් පාර්ශව දෙකක් අතර කිසිදු ව්‍යාපාරික ගිවිසුමක්, ආපසු මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුමක් හෝ අවබෝධතා ගිවිසුමක් (MOU) ඇති කර ගෙන නොතිබුණි. තවද, 2022 සැප්තැම්බර් මාසයේදී ගල්ගමුව භූමියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කර ඇති අතර 2023 දෙසැම්බර් 31

කළමනාකාරිත්වය දැක්වීම් නොමැත. අදහස් ඇලුමිනියම් රෙඩ්‍රෝ රොඩ් (Aluminium Redraw Rod) නිෂ්පාදන කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සමාගම සහ අදාළ පාර්ශව අතර ගිවිසුමකට එළඹිය යුතුය.

දිනට SCALP ව්‍යාපෘතියේ කෙටිගෙනයන වැඩවල ශේෂය (WIP) රු.27,416,630 ක්ව තිබුණි. තවද, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් ව්‍යාපෘති භූමියේ ඉඩම සඳහා නීතිමය අවසරය අදාළ බලධාරීන්ගෙන් ලබාගෙන නොතිබුණි.

(අ) සමාගම විසින් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට සහ ලංකා විදුලි සමාගම (පුද්ගලික) සමාගමට මීටර් ආවරණ නිෂ්පාදනය කර සැපයීමේ ව්‍යාපාරයක නිරත වී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, පාර්ශ්ව දෙකක් අතර කිසිදු ව්‍යාපාරික ගිවිසුමක් හෝ අවබෝධතා ගිවිසුමක් ඇති කර ගෙන නොතිබුණි.

තවදුරටත් ඉදිරියට සිදු කරගෙන යාමට 2024 ජූලි 24 වැනි දින පැවති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී ශ්‍රී ලංකා එනර්ජිස්හි අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් ගිවිසුම කෙටුම්පත් කර අනුමත කර ඇත.

ව්‍යාපාරික කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සමාගම සහ අදාළ පාර්ශ්ව අතර ගිවිසුමකට එළඹිය යුතුය.

(ඉ) මහජන බැංකුවේ ජංගම ගිණුමේ ශේෂය රු.736,930 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් අක්‍රියව පැවතුණි. කෙසේ වෙතත්, එම ගිණුම සක්‍රිය කිරීමට හෝ වසා දැමීමට මෙතෙක් කටයුතු කර නොතිබුණි.

අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් මෙම ගිණුම නැවත සක්‍රිය කිරීම සඳහා මණ්ඩල පත්‍රිකාව අනුමත කර ඇත මහජන බැංකුවේ විදේශ ශාඛාව වෙත අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල යෝජනාව අනුව තීරණය නිකුත් කරන ලෙස අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය ලේකම්වරයාට උපදෙස් දී ඇත.

එම ජංගම ගිණුම සක්‍රිය කිරීමට හෝ වසා දැමීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 ව්‍යාපෘති හෝ ප්‍රාග්ධන වැඩ ප්‍රමාදයන්

විගණන නිරීක්ෂණය

සීතාවක ගංහා ජලවිදුලි ව්‍යාපෘතිය ආරම්භයේදී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් ජල විදුලි ප්‍රභවයක් ලෙස පිළිගෙන තිබූ අතර ඔවුන් 2015 සිට 2021 දක්වා මෙම ව්‍යාපෘතියේ නිරත වූ අතර ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු.මිලියන 301ක් වැය කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, මූල්‍ය දුෂ්කරතා සහ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිවල වෙනස්කම් හේතුවෙන්, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය 2021 දී මෙම ව්‍යාපෘතිය සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එනර්ජිස් (පුද්ගලික) සමාගම වෙත පවරා තිබුණි. ඒ අනුව සමාගම මෙම ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධයෙන් ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් කර රු.මිලියන 3500ක වියදමින් මෙහෙවොට් 7 බැගින් වූ ජල විදුලි බලාගාර 2ක් ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතියේ මූලික කටයුතු සමාගම විසින් 2021 වසරේ ආරම්භ කර ඇති අතර 2024 අප්‍රේල් 01 වැනි දින මුල්ගල තබා තිබූ අතර ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් කරන ලද වියදමට

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

ව්‍යාපෘතිය නිරවුල් කිරීමේ අවසන් අදියරේ පවතී. NARAහි නිරවුල් කිරීම පමණක් ඉතිරිව ඇත.

නිර්දේශය

ව්‍යාපෘතිය කඩිනම් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුයි.

අමතරව සමාගම විසින් 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු.6,386,066 ක් වැය කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ ජනනය කිරීමෙන් තොරව ව්‍යාපෘතිය තවමත් මූලික අදියරේ පවතී.

3.3 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

ජාතික ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශය

(අ) මාර්ගෝපදේශ 2.14.1 සහ අතිරේකය - 35

(i) ආසන්න වශයෙන් රු.408,803,040 ට සමාන ඵලදායී 1,306,080 ක් වන පිරිසිදු පොලිකාබනේට් මිලදී ගැනීමේදී, අමාත්‍යාංශය විසින් පත් කරන ලද ප්‍රසම්පාදන කමිටුවක් පත් කිරීමෙන් තොරව දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රසම්පාදන කමිටුව මගින් ප්‍රසම්පාදනය සිදු කර තිබුණි.

සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එන්ටර්ප්‍රයිස් (පුද්ගලික) සමාගමෙහි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ තීරණය වේ.

මාර්ගෝපදේශයේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.

(ii) වෙළඳපල මිල සැදුම් මිලදී ගැනීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය අනුගමනය කරන විට, ප්‍රධානියාට හෝ ප්‍රධාන ගිණුම්කරණ නිලධාරියාට වැඩ සඳහා රු.මිලියන 1 ක් දක්වා සහ උපදේශන සේවා හැර අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා රු.500,000 දක්වා පමණක් අනුමත කිරීම් බලය ලබා දී තිබුණ ද, සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් මාර්ගෝපදේශයේ විධිවිධානවලට පටහැනිව සමාන්‍යාධිකාරීට රු.මිලියන 4 ක් සහ ඉංජිනේරු ප්‍රධානියාට සහ මානව සම්පත් ප්‍රධානියාට රු.800,000 ක අධිකාරී සීමාවන් ලබා දී තිබුණි.

සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා එන්ටර්ප්‍රයිස් (පුද්ගලික) සමාගමෙහි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ තීරණය වේ.

මාර්ගෝපදේශයේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.

මාර්ගෝපදේශය 3.1.1 (අ)

(ආ)

දේශීය කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ, සැපයුම්කරුවන්ගේ සහ සේවා සපයන්නන්ගේ ධාරිතාව සීමිත වූ විට ජාත්‍යන්තර තරඟකාරී ලංසු (ICB) භාවිතා කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සමාගම විසින් පිරිසිදු පොලිකාබනේට් මිලදී ගැනීමේදී ජාත්‍යන්තර තරඟකාරී ලංසු තැබීමේ ක්‍රමය නොසලකා ජාතික තරඟකාරී ලංසු තැබීමේ ක්‍රමය භාවිතා කර ලංසු කැඳවා තිබුණි.

ඕනෑම කෙනෙකුට ටෙන්ඩරය ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

මාර්ගෝපදේශයේ විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.

මාර්ගෝපදේශ 4.2.1 සහ 4.2.2

සුදානම් කරමින් පවතී

මාර්ගෝපදේශයේ

(ඇ)

සමාගම ආරම්භයේ සිටම ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම, සවිස්තරාත්මක ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම සහ ප්‍රසම්පාදන කාලසටහන් සමාගම විසින් සකස් කර නොතිබුණි.

විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු පිළිබඳ (එස්ඩීපී) “2030 න්‍යාය පත්‍රයට” අනුකූලව, සිය විෂය පථය යටතේ අරමුණු හා කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සියලු රාජ්‍ය ආයතන දායක විය යුතුය. නමුත් අදාළ අරමුණු සහ සාක්ෂාත් කරගත යුතු ඉලක්ක, එම ඉලක්ක සපුරා ගැනීමේ පරතරයන් සහ ප්‍රගතිය මැනීමට සුදුසු දර්ශක සමාගම හඳුනාගෙන නොතිබුණි.

මෙම හොඳම පරිචය පිළිපදිනු ඇත.

සමාගම තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ "2030 න්‍යාය පත්‍රයට" අනුකූල විය යුතුය.